

Володимир Милько (м. Київ)

Засідання Президії Національної спілки краєзнавців України (14 лютого 2020 р.)

14 лютого 2020 р. у Києві відбулося засідання Президії Національної спілки краєзнавців України. Порядок денний передбачав розгляд низки питань, зокрема, про діяльність НСКУ у 2019 р., план основних заходів на 2020 р., про співпрацю з Українським культурним фондом, про рекомендацію до друку чергового випуску журналу «Краєзнавство», про Премію Київського міського голови для молоді, про результати проведення XV Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Українське краєзнавство в системі міжінституційних взаємодій», про проведення різноманітних краєзнавчих заходів регіональними організаціями, про вступ нових членів НСКУ тощо.

На початку засідання, перш ніж перейти до розгляду питань, пов'язаних безпосередньо із поточною діяльністю Спілки, голова НСКУ, член-кореспондент НАН України Олександр Реєнт надав слово голові Фонду гуманітарного розвитку України Наталії Заболотній, яка розповіла про проект збереження та реновації будинку всевітньовідомого українського композитора Миколи Леонтовича у Шершнях на Вінничині. За її словами ця ініціатива сприятиме належному вшануванню пам'яті видатного діяча та розвитку національної культурної спадщини, підвищенню туристичної привабливості тутешньої громади і загалом України. Наталія Заболотна презентувала проект реновації будинку та створення у Шершнях комплексу Миколи Леонтовича, який би об'єднав кілька культурних й освітніх об'єктів, авторства відомого архітектора Олексія Семирога-Орлика, і висловила прохання підтримати дії Фонду гуманітарного розвитку України спрямовані на його втілення.

За результатами обговорення (у ньому взяли участь О.П. Реєнт, С.І. Кот, В.М. Даниленко, С.Д. Гальчак та ін.) Президія НСКУ прийняла рішення створити роботу групу (під головуванням очільника Вінницької обласної організації Спілки, доктора історичних наук, професора Сергія Гальчака) для сприяння у підготовці історичного висновку та експертного супроводу проекту. Присутні також вказали на загальну необхідність підвищення уваги держави до збере-

ження і реставрації об'єктів культурної спадщини, багато із яких на даний час перебуває у занедбаному стані.

Наступна частина засідання розпочалася із заслуховування й обговорення доповіді члена-кореспондента НАН України, доктора історичних наук, професора Олександра Реєнта про діяльність НСКУ у 2019 р. Голова Спілки проінформував про основні реалізовані видавничі проекти, результати проведення звітно-виборних конференцій регіональних організацій (зокрема, Київської міської, Херсонської, Луганської, Волинської, Житомирської та Чернігівської обласних), основні заходи, в яких НСКУ була організатором чи співорганізатором, результати вручення спілчанських Премій (імені академіка Петра Тронька, імені Героя України Михайла Сікорського, імені Дмитра Яворницького), проведення краєзнавчих експедицій та історико-краєзнавчих семінарів і конференцій, участь краєзнавців у теле- та радіопередачах, виступи у друкованих ЗМІ, співпрацю Спілки із закладами вищої освіти, науковими установами, Малою академією наук України та ін. За підсумками обговорення члени Президії визнали роботу НСКУ за минулий рік задовільною.

Після цього було затверджено план заходів на 2020 р., який передбачає реалізацію проведення низки проектів традиційного формату (видавничі діяльність, конференції та семінари, краєзнавчі експедиції, вручення премій, відзна-

чення Всеукраїнського дня краєзнавства та ін.) і таких, що присвячені ювілейним датам та пам'ятним подіям поточного року. Голова НСКУ Олександр Реєнт проінформував про затвердження Президією НАН України «Положення про Міжвідомчу координаційну раду з питань краєзнавства» у новій редакції.

Члени Президії ознайомилися і рекомендували до друку черговий випуск журналу «Краєзнавство» (№ 1/2 за 2020 р.). Під час обговорення вкотре було порушено питання про необхідність створення окремого сайту для видання, оновлення складу редакційної колегії та інші зміни необхідні для відповідності «Порядку формування Переліку наукових фахових видань України». Наголошено, що чинні вимоги жодним чином не враховують особливості розвитку української гуманітаристики і потребують перегляду із широким залученням експертного середовища, зокрема, представників суспільних наук.

Про підсумки проведення XV Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції «Українське краєзнавство в системі міжінституційних взаємодій: проблеми концептуалізації та практичної реалізації» доповів заступник голови НСКУ, член-кореспондент НАПН України, доктор історичних наук Олександр Удод. За його словами, знаково, що у 1980 р. Перша республіканська краєзнавча конференція також відбулася у Полтаві. Для участі у минулорічному заході було надіслано близько 60 заявок із різних регіонів. За підсумками конференції підготовлено збірник матеріалів, який включає тези окремих доповідей учасників. О.А. Удод проаналізував географію усіх попередніх конференцій (12 обласних центрів) та запропонував у майбутньому проводити їх насамперед у тих регіонах, які поки що залишилися поза цим переліком, наприклад, у Одесі чи Львові.

Про підготовку до проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура», яка запланована на 27 березня 2020 р., проінформував голова Київської міської організації НСКУ, кандидат історичних наук Олександр Гончаров. Він закликав присутніх долучатися до заходу та інформувати краєзнавчу спільноту.

Про цьогорічну участь НСКУ у конкурсній програмі «Знакові події» Українського культурного фонду проінформував прес-секретар Спілки, кандидат історичних наук Володимир Милько. Поданий проект передбачає реалізацію комплексу креативних публічних, наукових і науково-попу-

лярних заходів, метою яких є вшанування унікальної постаті української культури Дмитра Івановича Яворницького, належне відзначення пам'ятних дат (165 років від дня народження та 80 років від дня смерті), інноваційне представлення його маловідомого творчого доробку в сучасному соціокультурному просторі, привернення уваги української спільноти до проблем охорони та промоції історико-культурної спадщини. За умови підтримки Українського культурного фонду заплановано проведення тематичної науково-краєзнавчої експедиції, підготовка спецвипуску журналу «Краєзнавство», проведення циклу науково-популярних лекцій і публічних виступів для учнівської та студентської молоді, проведення науково-культурного Форуму (вручення Премії імені Дмитра Яворницького, наукова конференція, презентація друкованої продукції).

Крім того, для участі у конкурсі на здобуття Премії Київського міського голови за особливі досягнення молоді у розбудові столиці України – міста-героя Києва члени Президії НСКУ затвердили кандидатуру провідної наукової співробітниці філії Музею історії міста Києва – «Музей Сержа Лифаря», членкині Правління Київської міської організації НСКУ Ганни Андріяки.

Про вступ нових членів доповів відповідальний секретар НСКУ, кандидат історичних наук Володимир Дмитрук. Він уточнив, що відповідні заявки надійшли від Житомирської, Кіровоградської, Харківської, Херсонської, Черкаської, Чернігівської обласних та Київської міської організацій.

Про роботу Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді проінформував заступник директора установи, член Президії

НСКУ Дмитро Омельченко. Крім того, він презентував книгу краєзнавця Івана Яхна «Матусяночки Черкаського краю», яка присвячена жінкам с. Матусова Шполянського району Черкаської обл.

Також на засіданні члени Президії НСКУ розглянули декілька запитів і звернень від приватних осіб та державних органів й затвердили відповідні рішення-відповіді.

Підсумовуючи загальні результати діяльності, голова Співки Олександр Реєнт висловив думку про необхідність проведення у найближчий час широкої наради голів регіональних організацій НСКУ для обговорення питання про активізацію діяльності окремих обласних осередків. Насамкінець, очільник НСКУ привітав кількох членів Президії із днями народження, які вони відсвяткували нещодавно, зокрема голову Київської міської організації О.П. Гончарова.

Лауреати Премії імені академіка Петра Тронька Національної спілки краєзнавців України 2020 року

У зв'язку із карантинними обмеженнями щодо проведення масових культурних заходів, Президія Національної спілки краєзнавців України дистанційно розглянула подання регіональних організацій щодо присудження Премії імені академіка Петра Тронька 2020 року.

Відповідно до прийнятого рішення, цього-річними лауреатами Премії «за вагомий внесок у справу вивчення, дослідження і популяризації історико-культурних і природних багатств рідного краю» стали представники Черкаської, Чернігівської та Івано-Франківської обласних організацій НСКУ:

Голиш Григорій Михайлович, директор наукової бібліотеки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, доцент, кандидат історичних наук – у номінації «за видання краєзнавчої літератури: монографій, нарисів, описів, путівників, довідників, окремих публікацій, циклів статей тощо»;

Самойленко Григорій Васильович, професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор філологічних наук – у номінації «за видання краєзнавчої літератури: монографій, нарисів, описів, путівників, довідників, окремих публікацій, циклів статей тощо»;

Соловка Любов Михайлівна, історик-джерелознавець, член Івано-Франківської обласної організації НСКУ – у номінації «за науково-організаційну та просвітницьку діяльність у краєзнавстві (проведення конференцій, круглих

столів, лекцій, семінарів, читань, експедицій, краєзнавчих заходів і проектів, популяризація краєзнавства працівниками наукових, освітніх, туристичних, бібліотечних, архівних установ, засобів масової інформації»);

Федорак Володимир Васильович, начальник управління культури, національностей та релігії Івано-Франківської обласної державної адміністрації, доцент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидат історичних наук – у номінації «за внесок у музейну та пам'яткоохоронну справу: діяльність у сфері збирання, збереження та охорони історико-культурної спадщини України».